

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра маркетингу

ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан ФЕФ

Пілова К.П.

«19» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЦІНОУТВОРЕННЯ»

Галузь знань	05 Соціальні і поведінкові науки
Спеціальність	051 «Економіка»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Економіка
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	5 кредитів ЄКТС (150 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Термін викладання	6-й семестр, 11-12 чверті
Мова викладання	українська

Викладач: професор Касян С.Я.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Ціноутворення» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Економіка» спеціальності 051 Економіка / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. маркетингу Дніпро. : НТУ «ДП», 2024. 16 с.

Розробник: професор кафедри маркетингу, к.е.н., доцент Касян Сергій Якович

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 075 Маркетинг (протокол №12а від 05.07.2024 р.).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ.....	8
6.1. Шкали.....	8
6.2. Засоби та процедури	8
6.3. Критерії	9
7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	14

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Економіка» спеціальності 051 Економіка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф24 «Ціноутворення» віднесено наступні результати навчання:

РН4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем
РН5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
РН10	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
РН13	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
РН17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Мета дисципліни – формування компетентностей щодо урахування впливу факторів ціноутворення, застосування методів, стратегій та інструментів ціноутворення; встановлення остаточних цін і зміни поточних цін; організації ціноутворення при прийнятті економічних рішень.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	Шифр ДРН	Зміст
РН4	РН4.1-Ф24	знати теоретичні основи ціноутворення, методологію вивчення, ціннісний підхід, закон вартості, роль ринку у встановленні цін.
	ПР4.2-Ф24	знати види цін, етичні аспекти ціноутворення; вміти визначати попит, пропозицію й ціни, цінову еластичність попиту.
РН5	РН5.1-Ф24	використовувати методи і інструменти визначення прибутку в ціні, впливу зміни цін на обсяг продажу і прибуток, формування ціни бренду, методи ціноутворення в Інтернеті
	РН5.2-Ф24	аналізувати склад ціни та формування її елементів, формувати ціни і тарифи на потоки товарів і послуг у соціальних мережах, форумах, цифрових майданчиках
РН10	РН10.1-Ф24	визначати цінову і нецінову конкуренцію, взаємодію ціни, застосовувати методи ціноутворення, цінові стратегії
	РН10.2-Ф24	встановлювати остаточні ціни і змінювати поточні ціни, організовувати ціноутворення
РН13	РН13.1-Ф24	окреслювати державне регулювання цін в Україні, ЄС та світі,

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	Шифр ДРН	Зміст
		функції цін, застосовувати процедури і схеми ціноутворення у міжнародній економічній діяльності
РН17	РН17.1-Ф24	визначати вплив факторів ціноутворення, інформаційні потоки, необхідні для ухвалення рішення за цінами, застосовувати технології штучного інтелекту
	ПР17.2-Ф24	визначати сутність, елементи та основні причини цінового ризику, застосовувати методи оцінки цінового ризику.

3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Мікроекономіка	Оцінювати та аналізувати ринок товарів, визначати різні моделі ринку
Економічна статистика	Виконувати аналіз соціально-економічних даних з різних джерел для визначення ключових показників, що дозволяють оцінювати економічні та соціальні процеси в цифровій економіці
	Розраховувати економічні і соціальні показники на основі зібраних даних з використанням відповідних методологій для проведення аналізу ринкових умов та оцінки економічної ситуації.
	Застосовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення завдань в електронній економіці, таких як обробка даних та розробка рішень, спрямованих на оптимізацію соціально-економічних процесів.
Економічний аналіз	розраховувати показники, що характеризують ефективність використання трудових, матеріальних ресурсів, довгострокових активів, ефективність виробничої політики підприємства із використанням економіко-математичних методів

4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Розподіл за формами навчання, години					
	денна			заочна		
	обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота	обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	75	30	45	75	6	69
практичні	75	15	54	75	6	69
РАЗОМ	150	51	99	150	12	138

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ПР	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	75

PH4.1-Ф24 PH4.2-Ф24	1. Ціна як категорія ринкового господарства. Види та функції цін	8
	1.1 Історія теорій ціноутворення. Становлення цінової політики підприємств в Україні.	
	1.2 Теоретичні основи ринкового ціноутворення. Методологія вивчення дисципліни. Закон вартості. Роль ринку у встановленні цін.	
	1.3 Попит, пропозиція й ціни, цінова еластичність попиту. Психологічні аспекти ціновстановлення. Роль ціни у комплексі маркетингу-мікс.	
	1.4 Цілі ціноутворення.	
	1.5 Етапи процесу ціноутворення	
	1.6 Ціннісний підхід до ціноутворення. Етичні аспекти ціноутворення. Основні види цін.	
	1.7 Функції цін у системі маркетингу. Ціна в маркетингу, ціна сегменту ринку.	
PH4.1-Ф24 PH10.1-Ф24	2. Ціноутворення та конкуренція	7
	2.1 Ціноутворення та структура ринку: чиста конкуренція, монополістична конкуренція.	
	2.2 Ціноутворення на ринку олігополістичної конкуренції.	
	2.3 Ціноутворення на ринку чистої монополії.	
	2.4 Ціноутворення та аналіз ринку конкуренції	
	2.5 Цінова і нецінова конкуренція. Цінові війни	
2.6 Інформація, необхідна для ухвалення рішення за цінами		
PH4.2-Ф24 PH5.1-Ф24	3. Склад ціни та формування її елементів	8
	3.1 Ціна, ціна сегменту ринку.	
	3.2 Склад і структура ціни.	
	3.3 Витрати і їх значення у формуванні ціни.	
	3.4 Визначення прибутку в ціні.	
	3.5 Формування в ціні товарних податків	
3.6 Посередницькі націнки (знижки) у ціні		
PH10.1-Ф24 PH17.1-Ф24	4. Фактори ціноутворення	6
	4.1 Зовнішні фактори ціноутворення: споживачі.	
	4.2 Фактор ринку, попиту і конкуренція.	
	4.3 Учасники каналів товароруку, етап життєвого циклу товару, регулювання цін.	
	4.4 Внутрішні чинники ціноутворення: маркетингові цілі.	
	4.5 Стратегія маркетингового комплексу.	
4.6 Оцінка витрат і організація ціноутворення.		
PH5.1-Ф24 PH5.2-Ф24 PH10.1-Ф24	5. Методи ціноутворення	8
	5.1 Класифікаційні ознаки методів ціноутворення	
	5.2 Витратні методи ціноутворення.	
	5.3 Методи ціноутворення, які орієнтовані на попит.	
5.4 Методи ціноутворення, що орієнтовані на конкуренцію		
PH10.1-Ф24	6. Цінові стратегії підприємств	8
	6.1 Класифікація цінових стратегій підприємств.	
	6.2 Цінові стратегії при виведенні на ринок нового товару	
	6.3 Конкурентні цінові стратегії підприємств.	
	6.4 Географічне ціноутворення підприємств.	
6.5 Стратегії ціноутворення в границях товарної номенклатури		
PH10.1-Ф24 PH10.2-Ф24	7. Встановлення остаточних цін і зміна поточних цін	6
	7.1 Практика встановлення знижок, аналіз типології знижок	
	7.2 Політика неокруглених цін та цінове стимулювання збуту	
	7.3 Зміна поточних цін: причини, умови	
7.4 Вплив зміни цін на обсяг продажу і прибуток		

	7.5 Реакція на зміну цін конкурентами	
	7.6 Короткотермінові цінові акції. Довготермінові цінові стратегії.	
PH13.1-Ф24	8. Державне регулювання цін в Україні, ЄС та світі	6
	8.1 Методи прямого державного регулювання цін	
	8.2 Методи непрямого державного регулювання цін	
	8.3 Досвід ЄС та світу щодо державного регулювання цін	
PH10.1-Ф24 PH13.1-Ф24	9. Ціноутворення у міжнародній економіці	6
	9.1 Процедура ціноутворення на міжнародних ринках. Основні етапи	
	9.2 Принципова схема встановлення ціни на міжнародних ринках Базисна ціна. Використання залежності «ціна – якість»	
	9.3 Ціноутворення у міжнародній торгівлі	
	9.4 Індикативні ціни	
	9.5 Особливості ціноутворення у межах єдиного ринкового простору ЄС	
PH10.2-Ф24 PH17.1-Ф24	10. Ціноутворення в Інтернеті	6
	10.1 Новації ціноутворення в Інтернеті	
	10.2 Типологізація витрат при ціноутворенні в Інтернеті	
	10.3 Методи ціноутворення в Інтернеті	
	10.4 Формування цін і тарифів на потоки товарів і послуг у соціальних мережах, форумах, цифрових майданчиках	
	10.5 Застосування технологій штучного інтелекту в ціноутворенні	
PP17.2-Ф24	11. Цінові ризики у ціноутворенні	6
	11.1 Місце цінових ризиків у системі господарських ризиків	
	11.2 Сутність, елементи та основні причини цінового ризику. Розгорнута класифікація ризиків підприємства.	
	11.3 Функції цінового ризику. Методи оцінки цінового ризику.	
	11.4 Управління ціновими ризиками.	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	75
PH4.1-Ф24	1. Аналіз і оцінка цінової еластичності попиту	6
PH4.2-Ф24	2. Формування цін на споживчі товари. Склад ціни та формування її елементів	6
PH5.1-Ф24	3. Оцінка впливу сили конкуренції на ринкове ціноутворення	6
PH5.2-Ф24	4. Встановлення залежності між ціною товару та обсягом продажу. Визначення точки беззбитковості.	6
PH10.1-Ф24	5. Кейсове завдання: Адаптивне цифрове ціноутворення в «Цитруси»	6
PH17.1-Ф24	6. Методи ринкового ціноутворення: витратні, методи, що спираються на попит	6
PH10.2-Ф24	7. Метод урахування рентабельності інвестицій. Ринкові методи ціноутворення.	7
PH13.1-Ф24	8. Параметричні методи ціноутворення.	7
PH17.1-Ф24	9. Метод встановлення ціни на основі економічної цінності товару для споживача. Метод цінових порогів	7
PH17.2-Ф24 PH17.1-Ф24	10. Визначення ціни на основі коефіцієнта технічного рівня товару. Визначення ціни на основі економічної цінності товару для споживача. Визначення цін з орієнтацією на цінові точки	6
PH17.2-Ф24 PH17.1-Ф24	11. Ціноутворення на зовнішніх ринках	6
	12. Цінові ризики у ціноутворенні	6
	Разом	150

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <http://surl.li/bgpuz>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувачів за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності та автономії здобувачів за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувачі на контрольних заходах мають виконувати завдання, орієнтовані на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури

лекції	контрольні запитання за кожною темою	відповідь на запитання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення сумарного результату поточних контролів
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		виконання ККР під час екзамену за бажанням студента
	індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Під час поточного контролю практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольних та індивідуальних завдань.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати комплексну контрольну роботу (ККР), яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

6.3. Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання для
6-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати	60-64

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p>	70-73
	<p>Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)</p>	65-69

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ◆ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ◆ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	<p>95-100</p> <p>90-94</p> <p>85-89</p> <p>80-84</p> <p>74-79</p> <p>70-73</p> <p>65-69</p>
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту	65-69

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	особистості (не реалізовано вісім вимог)	
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Василькова Н. В., Дугіна С. І. *Маркетингове ціноутворення* [Електронний ресурс] : практикум : навч. посіб.; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К. : КНЕУ, 2018. 133 с.
2. Дугіна С. І., Василькова Н. В. *Маркетингове ціноутворення* [Електронний ресурс] : навч. посіб.; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К. : КНЕУ, 2018. 547 с.
3. Kasian Serhii, Sapiński Aleksander, Petukhov Vladyslav. International marketing pricing, communications, company logistics within the framework of sustainable development. *Ukraine, Visnyk of the Lviv University. Series Economics*. 2022. Issue 63. P. 133–143. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/economics/issue/view/539> DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2022.63.0.6311> ISSN 2078-6115.
4. Голованова Майя. Динамічне ціноутворення як інструмент задоволення потреб вузьких сегментів ринку. *Маркетинг в Україні*. 2016. №6(99). С. 18–19.
5. Касян С.Я., Зуб О.О. Маркетингове ціноутворення на товари мережі магазинів Цитрус на українському ринку високотехнологічної електроніки. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. №4 (76). С. 157–165. URL: <http://surl.li/enqcs>
6. Касян Сергій, Борковскі Станіслав, Артюхова Надія. Маркетингове управління цінами і просуванням підприємств при їх виході на ринки ЄС. *Формування ринкової економіки в Україні. Л. : ЛНУ ім. І. Франка*, 2020. Вип. №44. <http://surl.li/enlzu>
7. Касян Сергій, Макуха Юрій, Солонінко Ельвіра. Інформаційне забезпечення міжнародного маркетингового стратегічного планування, ціноутворення підприємств України в умовах воєнного стану. *Вісник Львівського університету. Серія економ.* 2022. Випуск 62. С. 235–248. URL: <http://surl.li/eptgc>. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2022.62.0.6218>. ISSN 2078-6115.
8. Касян С. Я. Маркетингове стратегічне планування, ціноутворення, маркетинг подій у сфері енергозбереження на високотехнологічних підприємствах. *Вісник Хмельницького національного університету: науковий журнал. Хмельницький : Хмельницький націон. універ., ВД «Гельветика»*. 2021. №5. Том 1. С. 298–303 (310 с.).
9. Касян С. Я., Пілова К. П., Куц В. І. Маркетингове управління, аналіз цін та формування комунікаційної стратегії магазину. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. Дніпро: ВД «Гельветика». 2021. №170. С. 48–54 (88 с.). URL: <http://surl.li/enlzy>
10. Касян Сергій, Пілова Катерина, Макуха Юрій. Міжнародні маркетингові інформаційні технології корпоративного брендингу Mobil: планування, товарна політика, ціноутворення. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2022. Випуск 63. С. 169–180. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/economics/issue/view/539> DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2022.63.0.6316> ISSN 2078-6115
11. Корінев В. Л., Корецький М. Х., Дацій О. І. *Маркетингова цінова політика*. К. : ЦУЛ, 2019. 200 с.
12. Мельник Л. Г., Карінцева О. І., Старченко Л. В. *Маркетингова цінова політика* : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Суми : Унів. кн., 2017. 240 с.
13. Окландер М. А., Чукурна О. П. *Маркетингова цінова політика*. Навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2019. 240 с.
14. Окландер М. А. *Маркетингова цінова політика*. Навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2017. 320 с.

Допоміжні

1. Kasian Serhii, Nikolayev Kurylo, Iliuk Anastasia, Khridochkin Andrey. Organization of Marketing Pricing at a Railway Enterprise that Affects the Innovation Potential. *Економічний вісник Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-*

технологічний університет». 2024. №1. С. 78-85. URL: <http://ek-visnik.dp.ua/uk/arkhiv2024-1/>, <http://ek-visnik.dp.ua/wp-content/uploads/pdf/2024-1/Kasian.pdf>

2. Закон України «Про ціни і ціноутворення» із змінами і доповненнями. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2013, № 19-20, ст. 190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>

3. Карпенко Н. В. *Маркетингова діяльність підприємств: сучасний зміст*. Монографія. К. : ЦУЛ, 2019. 252 с.

4. Касян Сергій, Гипський Євгеній, Магеррамова Ірина. Аналіз позиціонування, ціноутворення, товарної політики у площині маркетингової діяльності магазину. *Вісник Львівського унів-ту. Сер. економ.* Л. : ЛНУ ім. І. Франка, 2020. Випуск №59. С. 163–173. URL: <http://surl.li/enljzj>

5. Касян С. Я., Ткаченко М. Є., Сапінські Александр. Міжнародне маркетингове стратегічне планування, ціноутворення, комунікації у ході інтеграції освіти, науки і бізнесу. Інтеграція освіти, науки і бізнесу : монографія. Том 11 / за ред. А. В. Череп. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 77-83. Монографію сформовано у межах програми Еразмус+, напрям Жана Моне, 620720-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE «Диверсифікація сільського туризму через збалансованість та креативність: поширення європейського досвіду в Україні», Запорізький національний університет.

6. Майовець Євген. *Маркетинг: теорія та методологія* : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 450 с.

Інформаційні ресурси

1. Аналітика ринків - [Trends.google.com](https://trends.google.com), marketfinder.thinkwithgoogle.com
2. Аналітичні інструменти компанії Google - [Google analytics](https://analytics.google.com), [Google ads](https://ads.google.com), [Google search console](https://www.google.com/search)
3. Бенчмарк ключових метрик - [Worldstat.com](https://worldstat.com), [Adstage.io](https://adstage.io)
4. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua
5. Державна служба статистики. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
6. Законодавчий сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
7. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua>
8. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
9. ЛігаБізнесІнформ. URL: <http://www.liga.net.com.ua>
10. Міністерство економічного розвитку та торгівлі України. URL: www.me.gov.ua
11. Національна парламентська бібліотека України. URL: www.nplu.kiev.ua
12. Національний банк України. URL: www.nbu.gov.ua
13. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
14. Офіційна сторінка Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>
15. Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL: <http://www.apu.com.ua>
16. Офіційний сайт Державної статистичної служби України. URL: www.ukrstat.gov.ua
17. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua>
18. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
19. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua>
20. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
21. Офіційний сайт Президента України. URL: www.president.gov.ua
22. Офіційний сайт Української Асоціації Маркетингу. URL: <http://www.uam.in.ua>
23. Представництво Європейської комісії в Україні. URL: www.delukr.cec.eu.in
24. Представництво ООН в Україні. URL: www.un.kiev.ua
25. Ресурси наукової бібліотеки Національного технічного університету «Дніпровська політехніка». URL: <http://lib.nmu.org.ua/>
26. Центр перспективних соціальних досліджень. URL: <http://www.cpsr.org.ua>

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Ціноутворення»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми Економіка, спеціальності 051 Економіка

Розробник:
Касян Сергій Якович

У редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, Україна, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19